

TÌNH HÌNH HẠN HÁN THIẾU NƯỚC TẠI NINH THUẬN

Đặng Thanh Bình - Đài Khí tượng Thủy văn tỉnh Ninh Thuận
Quý Minh Trung - Văn phòng Ủy ban Nhân dân tỉnh Ninh Thuận

Ninh Thuận là vùng có nguồn nước mặt vào loại khan hiếm nhất của cả nước, với lượng mưa bình quân nhiều năm toàn Tỉnh khoảng 1,100 mm. Tình hình hạn hán thiếu nước năm 2015 tại Ninh Thuận đã có dấu hiệu từ mùa mưa năm trước. Mặc dù mùa mưa năm 2014 cũng kéo dài từ đầu tháng 9 đến giữa tháng 12, tuy nhiên tổng lượng mưa chỉ đạt khoảng 50-60% so với tổng lượng mưa trung bình nhiều năm (TBNNN). Lượng mưa toàn mùa mưa khu vực tỉnh Ninh Thuận, vùng đồng bằng là: 299,5 mm, vùng núi 389,1 mm ở mức thấp hơn nhiều so với TBNN, với 30 - 40 ngày mưa.

1. Tình hình thời tiết, thủy văn và hồ chứa

1.1. Tình hình thời tiết

Kể từ đầu năm 2015 đến nay, tại hầu hết các khu vực trên địa bàn toàn tỉnh chủ yếu không có mưa.

Bên cạnh đó, theo số liệu quan trắc được trong các tháng đầu năm 2015, tại Trạm Khí tượng Phan Rang có các trị số: Nhiệt độ không khí, lượng bốc hơi, số giờ nắng đều ở mức xấp xỉ đến cao hơn TBNN; đặc biệt là trị số độ ẩm không khí trung bình ở mức thấp.

1.2. Tình hình thủy văn

Tình hình mực nước trên các sông, suối đang có xu thế giảm chậm và duy trì ở mức thấp; nhiều suối nhỏ đã bắt đầu tắt dòng. Mặc dù vẫn được đón nhận từ hồ Đơn Dương một lượng nước đáng kể qua Nhà máy Thủy điện Đa Nhim; nhưng trên sông Cái Phan Rang, tại Trạm Thủy văn Tân Mỹ, trong các tháng đầu năm 2015 có trị số mực nước trung bình chủ yếu đều ở mức thấp hơn đến xấp xỉ TBNN.

1.3. Tình hình hồ chứa

Theo số liệu của Công ty Trách nhiệm hữu hạn Một thành viên Khai thác công trình thủy lợi, tính đến giữa tháng 3/2015, mực nước tại các hồ chứa trên địa bàn tỉnh Ninh Thuận ở mức rất thấp so với mực nước dâng bình thường; trong đó đã có 7/20 hồ chứa có mực nước dưới mực nước chết.

Tại thời điểm này, tổng dung tích các hồ chứa trên toàn tỉnh chỉ còn lại 26,1/192,2 triệu m³, đạt 13,5% (cùng thời kỳ năm 2014 là 42,6%).

Lượng nước chứa tại hồ Đơn Dương hiện còn 112,5/165,0 triệu m³; lưu lượng nước vào hồ là 6,14 m³/s và đang xả nước với lưu lượng là 16,02 m³/s.

2. Tình hình thiệt hại kinh tế dân sinh

2.1. Thiệt hại về sản xuất

Tính đến thời điểm này: Huyện Thuận Bắc có 34 ha lúa bị thiệt hại 100%; huyện Ninh Hải có 4,4 ha lúa thiệt hại 100%, 135 ha cây màu và 75 ha cây ăn quả giảm năng suất 50%; tại xã Phước Trung, huyện Bác Ái có 45 con cừu non chết do thiếu sữa mẹ. Các địa phương khác vẫn ổn định, chưa xuất hiện tình trạng thiếu nước uống và thức ăn. Tổng diện tích phải dừng sản xuất vụ đông xuân năm 2014-2015 do thiếu nước tưới là 6.100 ha.

2.2. Thiếu nước sinh hoạt cho người dân

- Huyện Bác Ái: Tại xã Phước Trung có khoảng 284 hộ/1.210 khẩu thuộc thôn Tham Dú và Đồng Dày thiếu nước từ tháng 8/2014 đến nay; 280 hộ/1290 khẩu thuộc thôn Rã Trên và Rã Giữa thiếu nước từ đầu tháng 3/2015 đến nay.

- Huyện Ninh Hải: Một số hộ dân trên địa bàn các xã Thanh Hải, Nhơn Hải và Vĩnh Hải thiếu nước;

- Huyện Ninh Sơn: Tại thôn Nông Trang, xã Nhơn Sơn có 78 hộ/302 khẩu; thôn Lương Tri, xã Nhơn Sơn có 70 hộ/294 khẩu; thôn Nha Húi, xã Mỹ Sơn có 158 hộ/613 khẩu thiếu nước.

2.3. Tình hình thiếu đói giáp hạt do hạn hán gây ra

Các vùng thiếu nước không sản xuất được cần

hỗ trợ gạo cứu đói giáp hạt cho nhân dân là 1.127,16 tấn/8.346 hộ/34.873 khẩu, trong đó; đối tượng được hỗ trợ một tháng là 2.656 hộ/12.459 khẩu; đối tượng được hỗ trợ hai tháng là 1.560 hộ/4.557 khẩu; đối tượng được hỗ trợ ba tháng là 4.130 hộ/17.857 khẩu.

Vừa qua, Trung ương đã hỗ trợ cho Tỉnh 523 tấn gạo, Tỉnh đã tổ chức hỗ trợ 511,515 tấn cho 8.346 hộ/34.873 khẩu trong thời gian một tháng (định mức 15 kg/khẩu.tháng) theo danh sách ban đầu, số gạo còn lại hỗ trợ cho hộ nghèo mới rà soát bổ sung là 190 hộ/766 khẩu.

Thời gian tới cần tiếp tục hỗ trợ gạo cho nhân dân là 615,645 tấn/5.690 hộ/22.414 khẩu trong đó, đối tượng được hỗ trợ thêm một tháng là 1.560 hộ/4.557 khẩu; đối tượng được hỗ trợ thêm hai tháng là 4.130 hộ/17.857 khẩu.

2.4. Thiếu nước uống cho gia súc

Tại xã Phước Trung, huyện Bác Ái; xã Phước Kháng, huyện Thuận Bắc; xã Nhơn Hải, huyện Ninh Hải; xã Hòa Sơn và Quảng Sơn, huyện Ninh Sơn.

2.5. Cháy rừng

Từ đầu mùa khô đến nay, có 57 điểm, vụ cháy rừng (đồng bào dân tộc thiểu số đốt nương rẫy, phụ phẩm nông nghiệp: 49 điểm; cháy rừng do nắng hạn: 08 vụ); diện tích rừng bị cháy là 4,55 ha (rừng gỗ lá rộng, rụng lá phục hồi: 1,1 ha; rừng khộp rải rác: 3,15 ha); số người tham gia cứu chữa là 202 người.

3. Nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu của công tác chống hạn tại địa phương

Trước tình hình hạn hán xảy ra ngày càng gay gắt, Ủy ban Nhân dân tỉnh Ninh Thuận xác định công tác chống hạn là nhiệm vụ trọng tâm hàng đầu và tập trung chỉ đạo các sở, ngành, địa phương, đơn vị liên quan triển khai thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

- Chủ động làm việc với Công ty Cổ phần Thủy điện Đa Nhim-Hàm Thuận-Đa Mi duy trì mức xả nước từ Nhà máy Thủy điện Đa Nhim theo từng thời

kỳ, thời điểm, đảm bảo phục vụ nhu cầu sinh hoạt và sản xuất của người dân. Trong đó, ưu tiên hàng đầu nguồn nước phục vụ dân sinh, nước uống cho gia súc, gia cầm và nguồn nước tưới cho những diện tích gieo trồng trong kế hoạch. Đối với diện tích gieo trồng trong vụ đông xuân năm 2014-2015, cần tổ chức rà soát để cân đối nguồn nước cung cấp cho các diện tích gieo trồng trong kế hoạch có khả năng cứu được; không sử dụng nguồn nước tưới đối với những diện tích gieo trồng ngoài kế hoạch;

- Tăng cường kiểm tra, theo dõi tình hình sản xuất và đời sống của người dân, để có giải pháp hỗ trợ kịp thời, không để tình trạng người dân trên địa bàn Tỉnh bị đói, thiếu nước sinh hoạt, nhất là vùng đặc biệt khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, thường xuyên xảy ra hạn hán;

- Thường xuyên tổ chức tuyên truyền, vận động người dân có giải pháp di chuyển đàn gia súc, gia cầm tại những vùng hạn hán đến những địa điểm thuận lợi, có thức ăn, nước uống (dọc các bờ sông, kênh, ao,...). Tăng cường công tác phòng, chống dịch bệnh trên gia súc, gia cầm; tập trung xử lý triệt để ổ dịch trên gia súc, gia cầm, không để lây lan trên diện rộng; tăng cường công tác dự báo, theo dõi, giám sát chặt chẽ và hướng dẫn nông dân cách phòng trừ sâu bệnh trên cây trồng;

- Tập trung triển khai phương án phòng cháy, chữa cháy rừng mùa khô năm 2015 trên địa bàn Tỉnh và thực hiện tốt các biện pháp phòng cháy, chữa cháy rừng theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ (Chỉ thị số 04/CT-TTg ngày 05/3/2014), Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Công điện khẩn số 03/CĐ-BNN-TCLN ngày 03/01/2014). Đồng thời, theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, tổ chức cảnh báo cháy rừng, ngăn ngừa các nguy cơ xảy ra cháy rừng; khi xảy ra cháy rừng phải thông báo kịp thời cho các cơ quan có thẩm quyền để huy động lực lượng, phương tiện triển khai phòng, chống cháy rừng hiệu quả;

- Về kế hoạch sản xuất vụ hè thu năm 2015: Do nguồn nước của các hồ trên địa bàn Tỉnh đã cạn

kiệt, không đảm bảo nguồn nước tưới cho sản xuất. Vì vậy, trên cơ sở nguồn nước xả từ Nhà máy Thủy điện Đa Nhim, ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xây dựng kế hoạch sản xuất vụ hè thu năm 2015 đảm bảo phù hợp với tình hình thực tế của từng vùng, địa phương. Thời gian tới, diện tích trồng lúa sẽ không đảm bảo lượng nước tưới, cần chuyển đổi cơ cấu cây trồng phù hợp, tiết kiệm nước, tăng cường tuyển chọn, sử dụng các loại giống cây trồng chịu hạn; tăng cường ứng dụng các công nghệ tưới tiết kiệm nước. Trước mắt, dự kiến tổng diện tích gieo trồng vụ hè thu năm 2015 là 15,257 ha (giảm so với vụ hè thu năm 2014 là 6,827 ha); trong đó, diện tích sản xuất lúa 10,930 ha (các cây trồng khác thuộc vùng không chủ động nước đã loại trừ không bố trí cơ cấu sản xuất). Tổng diện tích phải dừng sản xuất vụ hè thu năm 2015 do thiếu nước tưới là 10,229 ha; trong đó, diện tích sản xuất lúa là 5,023 ha;

- Các Tổ công tác của Ủy ban Nhân dân tỉnh tăng cường kiểm tra tình hình và chỉ đạo công tác chống hạn trên địa bàn Tỉnh theo sự phân công để nắm bắt kịp thời và xử lý công việc ngay tại cơ sở; trường hợp vượt thẩm quyền thì báo cáo cấp trên giải quyết;

- Tổ chức gieo trồng đồng loạt, đúng lịch thời vụ và đúng các loại giống đã được ngành Nông nghiệp khuyến cáo; tổ chức kiểm tra chặt chẽ tình hình thu hoạch các loại cây trồng vụ đông xuân năm 2014-2015 và xây dựng lịch xuống giống vụ hè thu năm 2015; đồng thời, tăng cường kiểm tra, giám sát để có giải pháp xử lý, ngăn chặn kịp thời khi xảy ra dịch bệnh trên cây trồng, vật nuôi;

- Tăng cường kiểm tra, đánh giá nguồn nước, quản lý chặt chẽ nguồn nước trong các hệ thống công trình thủy lợi, ao, đầm hiện có trên địa bàn, đảm bảo cung cấp đủ nước sinh hoạt cho nhân dân và phục vụ cho hoạt động sản xuất (ưu tiên cấp nước sinh hoạt cho nhân dân, nước uống cho vật nuôi, các ngành công nghiệp, dịch vụ); tổ chức nạo vét kênh, mương, ao, hồ thuộc địa phương quản lý; tăng cường công tác tuyên truyền, vận động nhân dân sử dụng tiết kiệm nguồn nước sinh hoạt, nhất là trong thời gian xảy ra hạn hán. Đối với vùng cao, vùng ven biển thường xảy ra thiếu nước sinh hoạt trong mùa khô phải xây dựng phương án và giải pháp cung cấp nước, không để thiếu nước sinh hoạt và sản xuất, ảnh hưởng đến đời sống của nhân dân.

Tài liệu tham khảo

1. Công văn số: 02/NĐ-DBNT, ngày 12/3/2014 của Đài KTTV tỉnh Ninh Thuận, về việc: "Nhận định: Tình hình khí tượng thủy văn vụ hè thu năm 2015 và cảnh báo khô hạn, thiếu nước khu vực tỉnh Ninh Thuận".
2. Công văn số: 41/BC-UBND, ngày 13/3/2015 của UBND tỉnh Ninh Thuận, về việc: "Báo cáo: Tình hình và công tác chống hạn trên địa bàn Tỉnh".
3. Đặng Thanh Bình – Phan Thị Hoàn, 2011, Báo cáo: "Nước và vấn đề thiếu nước tại Ninh Thuận", Hội thảo khoa học - Bộ tài nguyên và môi trường: "Nước cho phát triển đô thị".
4. [Http://www.ninhthuan.gov.vn/News/Pages/Pho-Thu-tuong-Hoang-Trung-Hai-truc-tiep-di-thi-sat-kiem-tra-va.aspx](http://www.ninhthuan.gov.vn/News/Pages/Pho-Thu-tuong-Hoang-Trung-Hai-truc-tiep-di-thi-sat-kiem-tra-va.aspx).
5. [Http://baoninhthuan.com.vn/news/70143p1c24/Chu-tich-nuoc-Truong-Tan-Sang-tham-va-lam-viec-tai-tinh-ta.htm](http://baoninhthuan.com.vn/news/70143p1c24/Chu-tich-nuoc-Truong-Tan-Sang-tham-va-lam-viec-tai-tinh-ta.htm).
6. [Http://baodientu.chinhphu.vn/Tin-noi-bat/Huy-dong-tong-luc-chong-han-tai-Ninh-Thuan/222257.vgp](http://baodientu.chinhphu.vn/Tin-noi-bat/Huy-dong-tong-luc-chong-han-tai-Ninh-Thuan/222257.vgp);
7. [Http://www.vncold.vn/Web/Content.aspx?distid=3751](http://www.vncold.vn/Web/Content.aspx?distid=3751).